

MUTISMUS

u dětí předškolního věku

MUTISMUS

= **psychogenní ztráta schopnosti verbálně komunikovat (oněmění)**

- Hraniční problematika mezi psychiatrií, psychologii, foniatrií a logopedií
- Nejčastěji je součástí tzv. „depresivního syndromu“
- Nejčastěji s objevuje u dětí předškolního a mladšího školního věku
- Nemá organický podklad

KLASIFIKACE MUTISMU

AUTISTICKÝ – syndrom dětské schizofrenie

NEUROTICKÝ – neurotické bariéry, související s verbálním projevem v náročných společenských situacích

PERZISTENTNÍ – když útlum řečové produkce trvá déle než 4 týdny

PSYCHOTICKÝ – symptom psychózy

REAKTIVNÍ – reakce, jako následek psychotraumatu

SITUAČNÍ – krátkodobý útlum řeči při změně situace (neznámé prostředí)

TOTÁLNÍ – rozšířen na veškeré osoby i prostředí a situace

ELEKTIVNÍ (SELEKTIVNÍ) – útlum řeči v onkrétní situaci, prostředí či s konkrétní osobou

ETIOLOGIE MUTISMU

- **Vrozené či zděděné psychické rysy** (zlostnost, stydlivost, sklony k separaci, úzkostnost, obavy z cizích lidí, psychická senzibilita k vlastním výkonům, snaha manipulovat s okolím...)
- **Přístup v rodině** (hyperprotektivní chování, závislé dítě, nepřiměřená sourozenecká rivalita, tělesné tresty, agrese v rodině, zneužívání, nedostatek emocí, odmítání, ponižování, přehnané požadavky, psychicky zatěžující prostředí...)
- **Akutní psychotraumatizace** (počátek školní docházky, nástup do MŠ, stěhování, výsměch spolužáků, konflikt v rodině, nepřiměřený trest)

PROJEVY MUTISMU

- **Normální chápání jazyka** (recepce v normě)
- **Kompetence k mluvní produkci** (exprese v normě)
- **Projevy musí trvat minimálně 4 týdny** (nezahrnuje období prvního měsíce školní docházky v ZŠ nebo MŠ)
- **IQ v normě, sluch v normě**

TERAPIE MUTISMU

- Zjistit příčinu a odstranit její vliv na verbální projev
- Diagnostika bez přítomnosti rodiče
- Spolupráce odborníků:
  - Foniatr vyloučí organický podklad a vybaví hlas
  - Psycholog (psychiatr) odstraní příčinu v rámci psychoterapie
  - Logoped naváže na foniatrické metody a vytvořený hlas využije k tvorbě hlásek, slabik, slov a vět

PŘÍSTUP K DÍTĚTI S MUTISMEM

VYHÝBAT SE:

- Nucení a přemlouvání k řečovým projevům
- Snaze hledat s dítětem logické vysvětlení mutismu
- Trestání, obviňování za mlčení
- Přílišnému zaměření na dítě, když se snaží komunikovat (spíše si ho nevšímat)

PŘÍSTUP K DÍTĚTI S MUTISMEM

ZAMĚŘIT SE NA:

- + Jednat s dítětem jako s rovnocenným partnerem
- + Jednat s dítětem jako s ostatními dětmi, neupozorňovat
- + Dovolit mu používat jakýkoli způsob komunikace, ale podněcovat ke zvyšování úrovně
- + Zachovat klid a trpělivost
- + Chápat že se jedná o dlouhodobý proces, netlačit na sebe ani dítě
- + Klást důraz na sociální interakci (pragmatická rovina)
- + Nikdy se nevzdávat

